

Атестація депутатів місцевих рад

1-й рік повноважень
Черкаська міська рада

атестація
ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВИХ РАД

Зміст

Вступ та методологія.....	3
Висновки	9
Відкритість та прозорість	11
Доброчесність	13
Підзвітність	15

Вступ та методологія

Про «Атестацію депутатів місцевих рад»

Результати чисельних громадських моніторинрів свідчать про багатоскладовість проблеми невисокого рівня відкритості, прозорості, доброчесності та підзвітності виборцям депутатів місцевих рад, найбільш небезпечним наслідком якої є низький рівень довіри громадян до представницьких інститутів, в тому числі, до місцевих рад¹.

Однією з основних складових проблеми є базова непоінформованість виборців, як через неефективне використання доступних для місцевих депутатів каналів комунікації, так і через незабезпечення доступу до такої інформації для виборців з боку депутатів. Незабезпеченість в необхідному обсязі інформацією про діяльність місцевих депутатів призводить до зниження рівня прозорості реалізації ними своїх функцій, доброчесного використання владних повноважень так серйозного зниження рівня підзвітності виборцям. Окрім того, попередній досвід реалізації кампаній громадських моніторинрів реалізації повноважень місцевими депутатами, який має Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» свідчить ще й про невиконання обов'язків, покладених на депутатів місцевих рад профільним законодавством.

Практичними складовими проблеми є недоступність для громадян офіційної інформації про депутатів, неналежна практика проведення прийомів громадян, відсутність практики інформування про свою діяльність з боку депутатів, або ж формальне інформування без двосторонньої комунікації, невідповідність діяльності депутатів антикорупційним стандартам (розкриття для широкого загалу інформації про статки, оприлюднення інформації про приватні інтереси та врегулювання конфлікту інтересів за його з'ясування), відсутність підзвітності або лише формальна підготовка звітності, про яку переважна більшість громадян залишається необізнаним.

З боку самих депутатів загальний низький рівень відповідальності перед громадянами, часто виправдовується громадським характером представницьких функцій: відсутністю платні за виконання законних обов'язків (відвідування пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, участі в підготовці та розгляді проектів рішень місцевих рад, поданні депутатських запитів на вирішення ідентифікованих проблем громадян, тощо). Усвідомлюючи комплексність описаної проблеми, Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України» в 2015 році ініціювала громадську кампанію по персональній оцінці результатів діяльності депутатів Одеської міської ради VI скликання («Атестацію депутатів» Одеської міської ради).

З 2016 року організація, за підтримки [Міжнародного Фонду «Відродження»](#) розпочала пілотування ініціативи в 8 місцевих радах Одеської області, розширивши географічне охоплення, до вже новообраних депутатів Одеської обласної, Одеської, Ізмаїльської, Білгород-Дністровської, Подільської, Ренійської, Татарбунарської, Роздільнянської міських рад Одеської області.

В 2017 році аналогічне персональне оцінювання – Атестація депутатів місцевих рад за підтримки Національного фонду за демократію (NED) здійснювалось вже по відношенню до депутатів ще 7 міських рад обласних центрів: Рівненської, Львівської, Сумської, Черкаської, Дніпровської, Краматорської та Херсонської міських рад. **3 2018 року і натепер громадською кампанією «Атестація депутатів місцевих рад» охоплені міські ради 16 обласних центрів. Станом на 2021 рік кампанією**

¹ Соціологічне дослідження щодо політичної ситуації в Україні: 2021 рік // <https://uifuture.org/publications/zvit-socziologichnogo-doslidzhennya-shhodo-politychnoyi-sytuaciyi-v-ukrayini-2021-rku/>

охоплені депутати міських рад у Вінниці, Івано-Франківську, Кропивницькому, Києві, Луцьку, Львові, Миколаєві, Одесі, Полтаві, Рівному, Сумах, Харкові, Херсоні, Хмельницькому, Черкасах та Чернігові.

Оцінювання діяльності депутатів в зазначених міських радах здійснюють партнерські організації, які на постійній основі займаються просуванням відкритості, прозорості, підзвітності та доброчесності органів місцевого самоврядування в відповідних містах: Рівненське та Львівське представництва Громадянської мережі ОПОРА, Черкаська обласна організація ВГО «Комітет виборців України», ГО «Центр суспільних досліджень», Причорноморський центр політичних і соціальних досліджень, ГО «Хмельницька ініціатива», ГО «Центр Політичних Студій», ОПОРА Харків, Центр Політичного Аналізу та Виборчого Консалтингу, Громадська організація «Центр громадської активності «Результат», ГО «Агентство економічного розвитку», Антикорупційна платформа «Інтегриті ЮА», ГО «Асоціація Політичних Наук», ГО «Агенція міських ініціатив».

Зазначена ініціатива реалізується з метою підвищення рівня відповідності діяльності місцевих депутатів законам України, практикам належного управління за допомогою персоніфікованої оцінки кожного депутата, а також сприяння підвищенню обізнаності жителів місцевих громад про діяльність місцевих депутатів.

Складовими ініціативи є:

1. Здійснення персонального оцінювання місцевих депутатів по набору доступних для об'єктивного вимірювання критеріїв, які характеризують комплекс реалізації статусу депутата місцевої ради.
2. Додаткове виваження оцінки, яка здійснюється по об'єктивним параметрам, результатами опитування місцевих експертів щодо оцінки ними реалізації повноважень місцевими депутатами.
3. Вироблення персональних рекомендацій кожному місцевому депутату, який пройшов оцінювання, щодо підвищення якості реалізації повноважень та, відповідно, підвищенню персональної доступності для взаємодії з виборцями.
4. Персональне просування напрацьованих рекомендацій для місцевих депутатів.
5. Постійне інформування громадян про індивідуальні доробки місцевих депутатів в представництві виборців.

У своєму оцінюванні організація керувалася, в першу чергу, законами «Про місцеве самоврядування», «Про статус депутатів місцевих рад», «Про запобігання корупції», «Про доступ до публічної інформації».

Оцінювання проводиться по заздалегідь встановленому переліку критеріїв, по кожному з яких оцінка реалізації повноважень депутатам може скласти від «0», в разі повної невідповідності критеріїв, до «5», в разі повної відповідності критерію. Загальна оцінка представляє собою середнє значення всіх оцінок по кожному з критеріїв.

Таким чином, в разі повної відповідності всім критеріям, діяльність депутата могла бути оцінена в 5 б.

Критерії, по яким здійснюється оцінювання, базуються на вихідних умовах відповідності діяльності місцевих депутатів принципам відкритості та прозорості, доброчесності та підзвітності.

Під відкритістю для виборців розуміється повнота та доступність інформації про обраних представників – місцевих депутатів;

Під **прозорістю діяльності** – реалізація депутатських повноважень у відкритий спосіб, що дозволяє здійснювати громадський контроль;

Під **добросовісним представництвом** інтересів своїх виборців **розуміється** поведінка та дії, які відповідають набору моральних та етичних принципів та стандартів, які, серед іншого, створюють бар'єри для корупційних дій;

Під **підзвітністю громаді розуміється** відповідальність місцевих депутатів за здійснення своїх повноважень.

Критеріями виступали такі показники:

- 1) Розміщення інформації про депутата на офіційному сайті ради: біографічна довідка, що включає інформацію про освіту, місце і досвід роботи, про партійну приналежність, а також партію, від якої обрано депутата; фотокартка депутата;
- 2) Оприлюднення повної та актуальної інформації про місце і час проведення прийому громадян, а також контактних відомостей, для здійснення зв'язку з депутатом;
- 3) Здійснення регулярного особистого прийому громадян не рідше, ніж 1 раз на місяць, відповідно до встановленого графіку проведення прийому;
- 4) Регулярне інформування виборців про свою діяльність, включаючи використання каналів інформування, які дозволяють здійснення двосторонньої комунікації з громадянами (використання соціальних мереж);
- 5) Дисципліна відвідування пленарних засідань сесій ради;
- 6) Дисципліна відвідування засідань постійних депутатських комісій ради, до складу яких входять депутати;
- 7) Добровільне оприлюднення декларації в відкритих джерелах інформації (окрім оприлюднення такої інформації в відповідному Державному реєстрі);
- 8) Подання депутатських запитів з актуальних питань розвитку громади;
- 9) Дотримання принципу єдиного та неперехідного голосу депутата місцевої ради (персональне голосування);
- 10) Дотримання виваженої позиції при розгляді проектів рішень, які в процесі підготовки не пройшли належного вивчення інтересів широких кіл міської спільноти та не отримали позитивних відгуків з боку широкого кола експертної спільноти міста (голосування при розгляді «спірних» проектів рішень);
- 11) Належне врегулювання конфлікту інтересів, в разі його виникнення, під час прийняття рішень радою;
- 12) Наявність підтвердженої інформації про звіт депутата за результатами його діяльності за рік, про що свідчать відповідні публікації на офіційних сайтах, в соціальних мережах, ЗМІ;
- 13) Проведення публічної звітної кампанії: відкриті зустрічі з виборцями, без урахування зустрічей з трудовими колективами підприємств або установ, на яких працює або власником яких є депутат;
- 14) Публікація повного звіту про виконану роботу в ЗМІ, в соціальних мережах, на офіційних сайтах депутатів, партій місцевих рад;

- 15) Відповідність змісту звіту вимогам ЗУ «Про статус депутатів місцевих рад»;
- 16) Інформування місцевої ради про результати свого звітування;
- 17) Інформування про використання коштів депутатського фонду, або його аналогу;

В той самий час, задля адекватного відображення локального контексту діяльності кожного депутатського корпусу, представники яких проходять персональне оцінювання, обмежений перелік показників, може бути виведений з оцінювання, в разі, якщо певний показник діяльності не є актуальним для певної міської ради. При цьому персональна оцінка кожного депутата так само уявляє собою середній показник оцінок по всім показникам, які були застосовані. До показників, які можуть виводитись за межі оцінювання, належать:

- 1) Подання депутатських запитів з актуальних питань розвитку громади – в разі, якщо в місцевій раді відсутня практика використання інструменту депутатських запитів взагалі, натомість в депутатів є можливість вирішення питань, пов'язаний з реалізацією своїх повноважень на рівні депутатського звернення.
- 2) Дотримання принципу єдиного та неперехідного голосу депутата місцевої ради (персональне голосування) – в разі, якщо в раді відсутня електронна система для голосування/або відсутня проблема «неперсонального» голосування депутатів.
- 3) Дотримання виваженої позиції при розгляді проектів рішень, які в процесі підготовки не пройшли належного вивчення інтересів широких кіл міської спільноти та не отримали позитивних відгуків з боку широкого кола експертної спільноти міста (голосування при розгляді «спірних» проектів рішень) – в разі якщо таких проектів протягом року, щодо якого здійснюється оцінювання, не було.
- 4) Дії в умовах конфлікту інтересів при розгляді проектів рішень – є обов'язковим критерієм, в разі, якщо протягом моніторингового періоду в депутата виникав конфлікт інтересів при прийнятті рішень (під час роботи в складі постійної комісії, або під час участі в пленарному засіданні сесії).
- 5) Інформування про використання коштів депутатського фонду (або його аналогу) – є обов'язковим критерієм лише для депутатів тих місцевих рад, в яких наявність такого «фонду» передбачена рішенням відповідної міської ради.

Окрім того, до секретарів міських рад, депутатів, які не входять до складу жодної постійної комісії, а також до голови та заступників голови обласної ради, не застосовується показник відвідування постійних комісій ради.

Для збору інформації за визначеними критеріями використовується аналіз інформації, розміщеної на офіційних сайтах рад, партій, депутатів, та інформації, отриманої у відповідь на запити на інформацію; проведення спостережень та експериментів за виконанням депутатами своїх повноважень та взаємодії з громадянами.

Перевірка проведення прийому виборців здійснювалась шляхом відвідування без попереднього повідомлення приймалень депутатів у той час, який самими депутатами був визначений, як час проведення прийому виборців.

Вивчення діяльності депутатів щодо відвідування пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій, персонального голосування протягом пленарних засідань сесій, врегулювання конфлікту інтересів, проведення звітних заходів відбувався шляхом очного спостереження за ходом відповідних заходів, а також

вивчення протоколів та відеозаписів пленарних засідань сесій та засідань постійних депутатських комісій.

Для збору інформації за іншими критеріями використовувалися офіційні сайти рад, партій і депутатів, інформаційні запити, моніторинг та аналіз публікацій в ЗМІ, соціальних мережах.

Експертне опитування.

В обласних центрах, де дистанція між депутатами міської ради і громадянами, набагато більше, ніж в невеликих містах проводилось опитування експертів, з метою порівняння оцінок експертного співтовариства з результатами комплексного персонального оцінювання за заздалегідь визначеними об'єктивними критеріями.

Для участі в експертному оцінюванні депутатів запрошувалися головні редактори ЗМІ міста, а також журналісти, що спеціалізуються на висвітленні діяльності міської ради, представники наукової спільноти міста, сфера наукових інтересів яких дотична до питань здійснення місцевого самоврядування та здійснення міської політики, а також громадські активісти, діяльність яких пов'язана з взаємодією з депутатським корпусом ради.

Експертам пропонувалося дати індивідуальну оцінку кожному депутатові міської ради. Крім того, експертам пропонувалося вибрати критерії, якими вони в першу чергу керувалися при оцінюванні депутатів міської ради. Серед таких критеріїв є такі, за якими проводиться оцінювання депутатів за об'єктивно вимірюваними показниками, а також експертам надається можливість визначити власні критерії, які в запропонованому переліку відсутні.

По завершенню збору експертних оцінок, обчислюється середня оцінка депутата місцевої ради серед усіх експертів. Опитування експертів відбувається індивідуально, що виключає можливість впливу оцінок експертів один на одного.

Про що цей звіт.

В цьому звіті представлені результати комплексної персональної оцінки депутатів за результатами третього року повноважень.

Строки та джерела

Польовий етап моніторингу здійснення прийому виборців тривав в період з 1 лютого по 30 квітня 2021 р.

Період для визначення оцінки по відвідуванню пленарних засідань сесій, засідань постійних комісій, виступів під час пленарних засідань, подання депутатських запитів, врегулювання конфлікту інтересів при прийнятті рішень, персонального голосування – листопад 2020-листопад 2021 рр..

Основою для визначення оцінок, пов'язаних зі звітами депутатів, була кампанія звітування депутатів про свою діяльність за перший рік здійснення ними повноважень, яка розпочалась наприкінці 2021 року. Кінцевою точкою оцінювання депутатської звітності є 15 березня 2022 р. В разі, якщо звіт депутата відбудеться пізніше зазначеної дати, він буде врахований в сукупній оцінці діяльності депутата протягом всього скликання, яка враховує звітні кампанії за всі роки.

Джерелами для висновків щодо надання інформації про депутатів на офіційних сайтах місцевих рад, інформування про час та місце здійснення прийому виборців, а також контакті відомості для здійснення зв'язку з депутатами слугували, відповідно, офіційні сайти місцевих рад, офіційні сайти та/або сторінки в соціальних мережах місцевих

осередків політичних партій та самих депутатів. Щодо інформування про свою діяльність депутатами джерелами для висновків слугували сторінки депутатів в соціальних мережах та, в окремих випадках, місцеві газети. Перевірка здійснення прийому виборців депутатами місцевих рад здійснювалась шляхом моніторингових візитів за вказаними депутатами адресами та графіками проведення прийому виборців. В разі, якщо протягом першого моніторингового візиту не вдалось підтвердити проведення прийому виборців, здійснювалась, як мінімум, 1 додаткова перевірка. Лише після декількох невдалих спроб потрапити на прийом до місцевого депутата, робився висновок щодо невідповідності депутата зазначеному критерію: проведення особистого прийому виборців, як мінімум, раз на місяць.

Висновки

1. За результатами комплексної персональної оцінки депутатів Черкаської міської ради за показниками відкритості, прозорості, добропорядності та підзвітності **найвищу оцінку «5» балів не отримав жоден депутат.**
2. Також за результатами цього річного оцінювання **жоден депутат не отримав і найнижчої оцінки в «1 бал».**
3. **Лише четверо депутатів мають «2» бали - Карась Павло, Моторний Роман, Тронц Тимофій і Шевченко Геннадій.**
4. **27 з 40 діючих депутатів Черкаської міської ради отримали позитивну оцінку «4».** Фактично це одні з найкращих показників за всі попередні каденції. Отримати найвищу оцінку цим депутатам завадило лише питання наповнення звіту, який не враховував всі норми Закону України «Про статус депутатів місцевих рад», зокрема оприлюднення інформації про використання коштів депутатського фонду;
5. Середню оцінку в **«3 бали» отримали 11 депутатів.** Це доволі хороші показники, навіть не зважаючи на те, що частина депутатів в умовах карантину не проводили прийом, а військові дії завадили багатьом провести публічний звіт.
6. Абсолютно всі депутати Черкаської міської ради оприлюднили на сайті ради графіки проведення особистих прийомів громадян. Щодо повноти оприлюднення інформації про місце і графік проведення прийому виборців, то вся ця інформація міститься на сайті Черкаської міської ради в повному обсязі і знаходиться на персональній сторінці кожного депутата.
7. Моніторинг роботи депутатських приймальень показав, що **100% приймальень запрацювали** в той чи інший спосіб в перший рік повноважень. Хоча варто заважити, що лише половина депутатів робила це особиста, а інша половина через помічників.
8. Моніторинг активності депутатів у соціальній мережі Facebook станом на кінець 2021 року показав, що **93 % депутатів мають власну сторінку в мережі Facebook, яка є активною.** Не має своєї сторінки тільки депутат Тимофій Тронц від партії «За майбутнє».
9. Депутати Черкаської міської ради за перший рік своєї каденції **відвідували пленарні засідання на рівні 87,5%**, що значно краще, ніж попередні обранці (62%).
10. Сесії відбувалися регулярно і загалом відбулося 26 пленарних засідань. Обранці ухвалили 2121 рішення з 2443 тих проєктів, що надійшли, або 87%.
11. **П'ятеро депутатів змогли бути присутніми на всіх засіданнях протягом першого року повноважень.** А саме: троє депутатів від «Європейської Солідарності» Руслан Батир, Сергій Рубан та Сергій Шабатура, а також Володимир Друмашко від «Голосу» та Світлана Буряк від «ЧЕРКАЩАН».
12. За період моніторингу досить багато депутатів відвідали **понад 90% пленарних засідань.** Це такі депутати: Георгій Гладкий та Роман Моторний («За Майбутнє»), Оксана Мелікова та Араїк Мкртчян («Слуга Народу»), Віталій Красюк («Європейська Солідарність»), Катерина Холупняк та Сергій Шмиголь («Голос»), Юлія Саліна та Іван Сухарьков («ЧЕРКАЩАНИ»), Юрій Тренкін, Олексій Мельник та Валерій Міняйло («Батьківщина»), Юлія Погостинська, Олександр Замирайло та Ярослав Левицький («ОПЗЖ»).
13. Найбільшу кількість засідань в перший рік повноважень пропустив Юрій Котолуп від «Слуги народу» (станом на 2022 рік склав депутатські повноваження). Він був

відсутній на 8 зібраннях, або 31% від загальної їх кількості. Також 6 засідань з 26 (23%) пропустила Любов Майборода («За Майбутнє»).

14. Моніторинг **відвідування депутатських комісій** показав, що середній відсоток відвідувань **складає 80,5%**. «Рекордсменами» з пропусків засідань комісії є депутати: Роман Діскант з «Батьківщини» (46,4%), Юрій Котолуп з «Слуги Народу» (46,4%), Геннадій Шевченко із «За Майбутнє» (46,2%) та Сергій Шмиголь з «Голосу» (45%).

15. Найбільш дисциплінованими депутатами, які відвідали всі **100% засідань** постійних комісій, стали Араїк Мкртчян («Слуга народу») та Катерина Холупняк («Голос»).

16. **Шість депутатів відвідали понад 90% засідань постійних комісій:** Любов Майборода та Георгій Гладкий («За Майбутнє»), Володимир Друмашко («Голос»), Іван Сухарьков («ЧЕРКАЩАНИ»), Олександр Замирайло та Ярослав Левицький («ОПЗЖ»).

17. Важливим критерієм визначення рівня добросовісності депутатів є їх персональне голосування за кожне питання, що виноситься на розгляд пленарного засідання сесії ради. Протягом періоду проведення моніторингу у Черкаській міській раді **не зафіксовано фактів неперсонального голосування.**

18. Станом на 18.02.2022 р. тим чи іншим способом **прозвітували** 34 з 42 депутатів, або **81%** від загального складу. Варто нагадати, що Черкаська міська рада досі не прийняла нормативний акт, який би стандартизував і регламентував процедуру звітування.

Відкритість та прозорість

За попередні каденції у депутатів Черкаської міської ради вже випрацювалися традиційні місця для організації роботи своїх громадських приймалень, які є зручно розташованими і до яких виборці вже звикли. Тому більшість депутатів, особливо з попереднім досвідом роботи в Черкаській міській раді, продовжують працювати у тих місцях, де приймали громадян і в попередні роки. Але також робота з виборцями депутатів Черкаської міської ради 2020-2025 років скликання має і певні новації.

Загалом депутати Черкаської міської ради IX скликання використовують для здійснення прийому виборців наступні місця:

- в окремому приміщенні комунальної власності (ОСББ, КСН, школа чи бібліотека) - 50% депутатів;
- у приміщенні міської ради - 7% депутатів;
- за основним місцем роботи чи в комерційній установі - 10% депутатів;
- 33% депутатів ЧМР влаштували свої приймальні в партійних офісах, що є певною особливістю цього скликання. Очевидно, що таке суттєве збільшення, у порівнянні з попередніми каденціями, відбувається внаслідок посилення ролі партійних організацій як на місцевому, так і на загальноукраїнському рівні, через запровадження нових виборчих правил у нещодавно прийнятому Виборчому Кодексі.

Так, під час моніторингу, з'ясувалося, що 14 представників депутатського корпусу здійснюють особисті прийоми громадян у партійних приймальнях чи офісах. У попередній каденції таких депутатів було лише 12% (5 осіб).

Йдеться про п'ятьох депутатів від «Голосу», чотирьох депутатів від «Європейської солідарності», двох депутатів із фракції ВО «Батьківщина», одного депутата від «ОПЗЖ», одного депутата від ВО «Черкащани» та одного депутата від партії «За майбутнє».

Оскільки абсолютна більшість приміщень політичних партій знаходяться у центрі (або близько до центральної частини) Черкас, це сприяє тому, що виборці можуть легко потрапити на зустріч з депутатом.

Інші приміщення громадських приймалень, які не знаходяться у партійних офісах, також здебільшого зручно розташовані, знаходяться у центральних частинах мікрорайонів та є доступними для переважної більшості виборців міста.

Стосовно періодичності прийому депутатів ситуація наступна:

- 1 раз на місяць приймають своїх виборців 10 депутатів;
- 2 рази на місяць – 25 депутатів;
- щотижнево і більше – 6 депутатів.

Місця приймалень розподілені наступним чином:

- За місцем роботи чи в бізнес-приміщенні приймають своїх виборців троє депутатів;
- У приміщенні міської ради – троє депутатів;
- У навчальному закладі чи бібліотеці - троє депутатів;
- У приміщенні комітету самоорганізації населення чи ОСББ - 19 депутатів;
- У партійному офісі – 13 депутатів.

Зовнішня ознака того, що в приміщенні знаходиться приймальня депутата, а саме вивіска громадської приймальні, наявна на 36% партійних приймальнях та на 57% окремих приймалень депутатів.

Депутати використовують для інформування виборців про свій прийом офіційний сайт Черкаської міської ради. На сайті міськради інформацію про прийом надали для оприлюднення всі 42 депутата.

Найактивніше поширюють інформацію про свій депутатський прийом депутати від партії «Голос». Вони розмістили цю інформацію на своїх сторінках у ФБ і регулярно інформують громаду про свою роботу. Майже не використовують соціальні мережі для інформування про свою роботу депутати ОПЗЖ.

Депутати найчастіше отримують від виборців прохання про матеріальну допомогу. Саме це питання, з яким до них звертаються виборці, визначили найпопулярнішим (а інколи – єдиним) всі 42 депутати міськради. 21 депутатів згадують про питання ЖКГ та благоустрою, 2 – дорожнє господарство і 17 – юридичну допомогу.

Варто відмітити, що моніторинг прийшовся на перші місяці роботи приймалень, коли до депутатів масово звертаються по матеріальну допомогу. Здебільшого це стається через те, що в Черкасах існує практика особистого депутатського фонду, який депутати розподіляють на свій розсуд. Тому є певний прошарок громадян, які користуються можливістю отримати кошти на лікування або інші потреби і займаються цим вже не перше депутатське скликання.

Вирішити цю ситуацію могло б переформатування роботи з особистими депутатськими фондами і створення єдиного централізованого фонду, яким би опікувався секретаріат Черкаської міської ради.

Доброчесність

Депутати Черкаської міської ради за перший рік своєї каденції після виборів 2020 року в середньому відвідували пленарні засідання на рівні 87,5%, що значно краще, ніж попередні обранці.

1 грудня 2020 року відбулась перша, установча сесія Черкаської міської ради IX скликання. За результатами виборів до міської ради в Черкасах 5-відсотковий бар'єр подолали сім партій. Це – «За Майбутнє» (8 мандатів), «Слуга Народу» (8 мандатів), «Європейська Солідарність» (7 мандатів), «Голос» (6 мандатів), «ЧЕРКАЩАНИ» (5 мандатів), «Батьківщина» (4 мандати) та «Опозиційна платформа – За життя» (4 мандати).

Перший рік роботи став помітно більш результативним на засідання, у порівнянні з попередньою каденцією. Сесії відбувалися регулярно і загалом відбулося 26 пленарних засідань. Середня явка депутатів складала 87,5%, тоді як за аналогічний період роботи ради попереднього скликання цей показник був на рівні 62%. Обранці ухвалили 2121 рішення з 2443 тих проєктів, що надійшли, або 87%.

Варто констатувати, що відразу п'ятеро депутатів змогли бути присутніми на всіх засіданнях протягом минулого року, починаючи з 1 грудня 2020-го. А саме: троє депутатів від «Європейської Солідарності» Руслан Батир, Сергій Рубан та Сергій Шабатура, а також Володимир Друмашко від «Голосу» та Світлана Буряк від «ЧЕРКАЩАН».

Також є досить багато депутатів, які відвідали понад 90% пленарних засідань. Це такі депутати: Георгій Гладкий та Роман Моторний («За Майбутнє»), Оксана Мелікова та Араїк Мкртчян («Слуга Народу»), Віталій Красюк («Європейська Солідарність»), Катерина Холупняк та Сергій Шмиголь («Голос»), Юлія Саліна та Іван Сухарьков («ЧЕРКАЩАНИ»), Юрій Тренкін, Олексій Мельник та Валерій Міняйло («Батьківщина»), Юлія Погостинська, Олександр Замирайло та Ярослав Левицький («ОПЗЖ»).

Найбільшу кількість засідань пропустив Юрій Котолуп від «Слуги народу». Він був відсутній на 8 зібраннях, або 31% від загальної їх кількості. Також 6 засідань з 26 (23%) пропустила Любов Майборода («За Майбутнє»).

Що стосується розподілу за фракціями, то найкраща ситуація - у «Європейської Солідарності», депутати якої були присутні на 94% усіх пленарних засідань.

Далі йдуть «Опозиційна платформа – За життя» (93,3%), «ЧЕРКАЩАНИ» (91,5%), «Батьківщина» (91,3%), «Голос» (90,4%), «Слуга Народу» (86,5%) та «За Майбутнє» (83,7%).

Загалом депутати Черкаської міської ради досить дисципліновано відвідують сесії, і загальна кількість пропусків коливається від одного до трьох.

Дещо гіршою є ситуація з відвідуванням комісій. Середній відсоток відвідувань всіма депутатами (за винятком секретаря Юрія Тренкіна) складає 80,5%.

Рекордсменами з пропусків засідань комісії є депутати: Роман Діскант з «Батьківщини» (46,4%), Юрій Котолуп з «Слуги Народу» (46,4%), Геннадій Шевченко із «За Майбутнє» (46,2%) та Сергій Шмиголь з «Голосу» (45%).

Найбільше депутатів-прогульників - у фракції партії «За Майбутнє». Відразу троє депутатів цієї фракції пропустили більше третини засідань «своїх» комісій: Павло Карась (38,1%), Роман Моторний (32,5%) та Андрій Мушієк (39,1%).

Найбільш дисциплінованими депутатами, які відвідали всі 100% засідань постійних комісій, стали Араїк Мкртчян («Слуга народу») та Катерина Холупняк («Голос»). Також 14 з 14 засідань відвідав депутат від партії «Голос» Павло Валенчук, допоки на склав депутатські повноваження і не перейшов на роботу заступника міського голови.

Також ще є шість депутатів, які відвідали понад 90% засідань постійних комісій: Любов Майборода та Георгій Гладкий («За Майбутнє»), Володимир Друмашко («Голос»), Іван Сухарьков («ЧЕРКАЩАНИ»), Олександр Замирайло та Ярослав Левицький («ОПЗЖ»).

Що стосується розподілу за фракціями, то найкращу відвідуваність демонструють депутати фракції «Опозиційна платформа – За життя», які були присутні на 87,6% засідань постійних комісій.

Далі - «ЧЕРКАЩАНИ» (85,4%), «Європейська Солідарність» (81,1%), «Голос» (80,3%), «Слуга Народу» (79,8%), «За Майбутнє» (75,9%) та «Батьківщина» (73,9%).

22 депутати² Черкаської міської ради скористалися своїм правом подачі депутатського запиту, який є додатковим інструментом актуалізації наявних у громаді проблем.

23 депутати³ міської ради мали під час засідань конфлікт інтересів, проте належним чином врегулювали його: публічно заявили про наявність конфлікту інтересів та не брали участь в прийнятті рішення.

² Батир Руслан, Буряк Світлана, Друмашко Володимир, Євпак Віктор, Замирайло Олександр, Івашкова Надія, Казарян Нарек, Кашко Олег, Красюк Віталій, Кудактін Сергій, Майборода Любов, Мелікова Оксана, Мельник Олексій, Міняйло Валерій, Мкртчян Араїк, Мойсієнко Василь, Пустовар Владислав, Рубан Сергій, Сухарьков Іван, Тренкін Юрій, Холупняк Катерина, Шмиголь Сергій

³ Агапова Олена, Бандура Інна, Батир Руслан, Буряк Світлана, Волошин Анатолій, Гладкий Георгій, Діскант Роман, Замирайло Олександр, Казарян Нарек, Карась Павло, Красюк Віталій, Кудактін Сергій, Мелікова Оксана, Мельник Олексій, Міняйло Валерій, Моторний Роман, Рубан Сергій, Савенко Олександр, Сухарьков Іван, Тренкін Юрій, Тронц Тимофій, Шабатура Сергій, Шевченко Геннадій

Підзвітність

Відповідно до ст.16 ЗУ «Про статус депутатів місцевих рад» робити вони це повинні періодично, але не рідше одного разу на рік. Кожен депутат міської ради повинен проводити звітування про свою діяльність перед виборцями на відкритих зустрічах, розробляти звіти та публікувати їх на офіційному веб-сайті ради, у місцевих ЗМІ.

У своєму звіті депутат повинен надати відомості про його діяльність у раді та в її органах, до яких його обрано, розповісти про свою роботу у виборчому окрузі, проінформувати виборців про прийняті радою та її органами рішення та хід їх виконання, а також про особисту участь в обговоренні, прийнятті та в організації виконання рішень ради, її органів, а також доручень виборців свого виборчого округу.

Фракції Черкаської міської ради по-різному підійшли до звітування. Всі депутати фракцій “Європейська Солідарність”, “Батьківщина” і “ОПЗЖ” підготували короткі стандартизовані інфографіки щодо своєї роботи та розміщували їх переважно в соціальній мережі Фейсбук на особистих сторінках.

Традиційно якісно відзвітувався й секретар міської ради Юрій Тренкін. Його звіт можна знайти і на порталі ради, і на особистій сторінці депутата.

Депутати фракції “Слуга народу” також розміщували інфографіки зі своїми звітами і частково проводили зустрічі з виборцями.

Фракція партії “Черкащани” планувала особисті зустрічі з виборцями в кожному окрузі, проте через епідеміологічні обмеження вирішили використати інший формат. На середину березня 2022 року у партії був запланований публічний захід, на якому планувалось представити відеозвіт за річну діяльність як загалом партії, так і всіх депутатів. Але військова агресія росії змінила ці плани.

Фракція партії “Голос” провела публічний офлайн-захід, на якому поінформувала як про загальну роботу партії, так і про діяльність кожного депутата. Звіт відбувся 11 вересня 2021 року на центральній площі міста і зібрав досить багато виборців. Захід транслювався через стрімінговий сервіс. Відеозвіт про подію доступний на сторінці партії в мережі Фейсбук. Варто відзначити, що така практика звітування є досить незвичною і неординарною для Черкас.

Єдиною політичною силою, з якою не вдалось зв'язатись експертам КВУ щодо надання інформації про звітування, виявилась партія “За майбутнє”. Аналіз сторінок депутатів цієї фракції виявив, що лише двоє з восьми депутатів розмістили інфографіки зі своїми звітами на особистих сторінках. Це Георгій Гладкий і Андрій Мушиєк.

За результатами аналізу депутатського порталу, особистих сторінок депутатів та відповідей на запити від голови ЧМР та голів фракцій, тим чи іншим способом прозвітували (або повідомили про заплановане звітування) 34 з 42 депутатів, або 81% від загального складу.

Цікавим також є те, що депутати почали звітувати ще з вересня 2021 року, хоча рік їхньої каденції на той час ще не пройшов. Причому деякі вказували, що звітують за півріччя.

На офіційному порталі міської ради, міського голови, виконавчого комітету також розміщуються звіти депутата IX скликання. Станом на 15 лютого такі звіти подали:

Сергій Рубан, Олександр Савенко, Юрій Тренкін, Сергій Кудактін, Віталій Красюк, Сергій Шабатура, Олег Кашко, Сергій Дудка.

Окремо варто зауважити, що нещодавно запрацював новий сайт Черкаської міської ради. Сайт поки знаходиться в текстовій експлуатації і на ньому можна знайти поіменні результати голосувань, проекти рішень, інформацію про депутатів тощо. Інформації щодо звітів депутатів поки немає, але розробники, на прохання Черкаського КВУ, обіцяють додати відповідний розділ.

Громадська кампанія «Атестація депутатів місцевих рад» і Черкаська ОО КВУ наполегливо рекомендують Черкаській міській раді прийняти нормативний акт, який би стандартизував і регламентував процедуру звітування.